

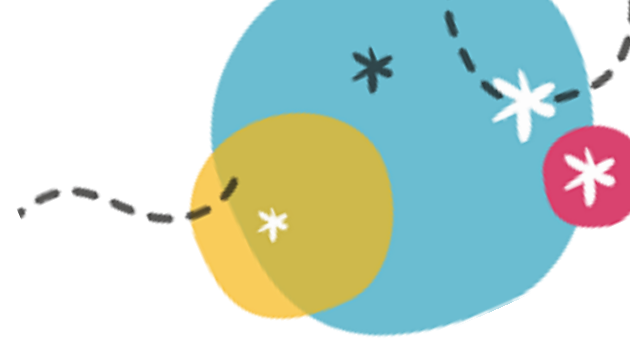

Hogyan beszélj a gyerekeknek a gyerekjogokról?

2018

HINTALOVON
Gyermekjogi Alapítvány

A gyerekek jogairól többnyire akkor esik szó, ha egy gyereket bántalmaznak, bűncselekmény történik, konfliktusos a válás vagy jogvédők kampányolnak a diszkrimináció, szegregáció ellen. Pedig a gyerekek jogait elsősorban nem a jogászok és érdekvédő szervezetek tudják megvédeni, hanem a szülei. A jogok jelen vannak a család hétköznapjaiban, a játékban, neten, a házi feladatokban, a fegyelmezésben. Ha megismerik őket a gyerekek, könnyebben válnak tudatos, felelős és másokat tisztelő személyekké.

Ha pedig most azt gondolod, hogy még sosem beszélgettél a gyerekeddel a jogairól, nagy valószínűleg tévedsz, még ha nem is ejtetted ki a szádon, hogy gyerekjog. Amikor megtanítod a gyerekednek, hogy nem bánthatja őt senki, hogy mit csináljon, ha elhívja egy idegen, amikor meghallgatod az ő oldalát arról, hogy vészett össze a tesójával, amikor segíted neki megérteni a tananyagot, vagy beíratod a kedvenc edzésére, mind-mind azt képviseled a gyereked felé, hogy fontosak neked az ő jogai.

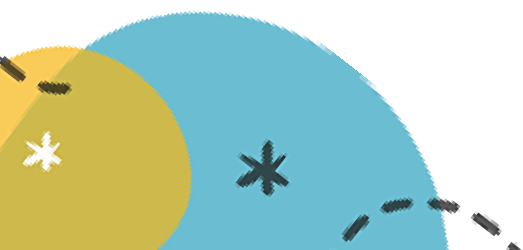
Az alábbi pontok segítséget nyújthatnak abban, hogyan beszéljess róluk a gyerekeddel.

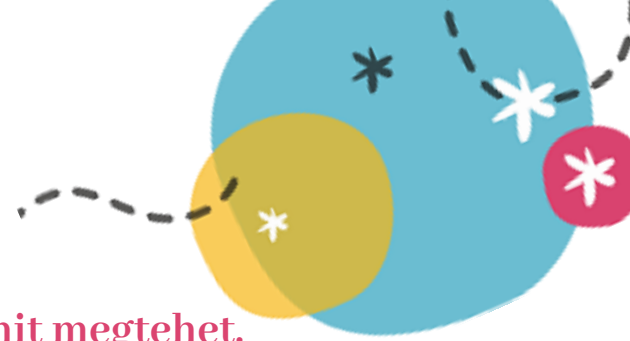
1. A gyerekjogokról beszélgetni annyi, mint a gyerekedről beszélni.

Ehhez találj időt és mutasd meg, hogy fontos neked, hogy mi történik az életében. Nem száraz jogszabályokat kell átadnod. Nem az védi meg a gyereked, ha fel tudja sorolni az 1991. évi LXIV. tv. összes cikkét, hanem ha biztos lehet abban, hogy megfelelő figyelmet kap. Hagyd, hogy végig mondja, segítsd kérdésekkel, fejezd ki, hogy érdekel, amit mond. Úgy mondd el a véleményed, hogy nem húzod le az övét, tanítsd meg neki, hogy rendben van az, ha valamiben nem értetek egyet. Kérdezd meg a gyereked, hogy mit szeretne tőled: tanácsot, segíteni megoldani vagy kezelni egy helyzetet vagy érzéseket, vagy csak annyit, hogy meghallgasd.

2. Tájékozódj.

A legtöbb gyerekjogot te magad is össze tudod szedni, ha egy papírral a kezében végiggondolod, mire van szüksége egy gyereknek ahhoz, hogy jól legyen, és mitől kell megvédeni ahhoz, hogy ugyanolyan esélyekkel induljon, mint bárki más. De ha szeretnél tudatosabb lenni a gyereknevelésben vagy hogy miként kezelj egy nehéz helyzetet, irányt mutathat, ha mindezt a gyereked szemszögéből is átgondolod, és mélyebben megismered a gyereked jogait. Ez nemcsak neked, de neki is segíteni fog abban, hogy eligazodjon az érzései és a gondolatai között.

3. A jog nem jelenti azt, hogy a gyerek bármit megtehet.

Beszélgetsetek arról, hogy mivel jár, ha minden gyereknek egyformán joga van elmondani a véleményét és biztonságban lenni az erőszakkal szemben. A gyerekjogok a kölcsönösségre, elfogadásra tanítanak. Mások jogainak tisztelete jelöli ki azt a határt, ahol a mi kötelességeink húzódnak. Azok a gyerekek, akiknek szülei a kötelességek helyett egymás tiszteletére helyezik a hangsúlyt, sokkal könnyebben elfogadják a szabályokat.

4. Ha a gyereked megismeri a jogait, neked nem lesz kevesebb.

A saját tekintélyedet nemhogy rombolod, hanem építed. A jogok ismerete növeli az együttműködést, a kölcsönös tiszteletet és mélyebb elfogadáshoz vezet.

5. Legyél pozitív és segítsd élni a jogaival.

A gyerekjogok nemcsak az erőszakról, kizsákmányolásról vagy dolgozó gyerekekről szólnak. A gyerekeknek joga van ahhoz, hogy kibontakoztassa a tehetségét, találkozzon a barátaival, információt szerezzen, részt vegyen az életében fontos döntésekben és megvalósítsa az ötleteit. A gyerekeknek aktív szerepük van jogaik érvényesítésében. Ne csak arról beszélj, hogy mi nem megengedhető vele szemben, hanem támogasd abban, hogy megtanuljon élni a jogaival. A saját tekintélyedet nemhogy rombolod, hanem építed. A jogok ismerete növeli az együttműködést, a kölcsönös tiszteletet és mélyebb elfogadáshoz vezet.

6. Használd ki azokat a helyzeteket, amiket az élet hoz.

Ha a gyereked elmesél egy történetet a suliból, mesét olvastok vagy gyerekekről tudósítanak a hírekben, kérdezd meg, hogy mit gondol róla, beszélgetsetek arról, hogy pl. más lenne-e a történet, ha máshol vagy mással történne. Ne menj el szó nélkül amellett, ha a gyereked nem mutat elég tiszteletet más iránt. Kérdezz vissza, ne bújj ki a nehéz helyzetek alól. Mutass rá az olyan értékekre, mint a sokszínűség, erőszakmentesség és méltányosság. Ne egyetlen beszélgetésben gondolkodj, az olyan lenne, mintha egy ültő helyedben kellene felkészítened a teljes életre.

7. Erősítsd meg érzéseiben, ha a gyerekedet valami sérelem érte.

Bizonyára ismerős a helyzet, mikor a gyereked kétségbeesve meséli, milyen igazságtalanság történt vele. Büntetésből az egész osztállyal dogát íratnak, belenéztek az üzeneteibe vagy kivételezett mással az edző. A legtöbb gyerek nagyon hálás azért, és jó kapcsolatépítő is, ha meghallgatják és elismerik a sérelmüket és érzéseiket.

8. Kérdezd meg a gyereked, neki mi a fontos.

A gyerekek a legnagyobb szakértők az életükben, értékes szempontokat tudnak hozzátenni azokhoz a beszélgetésekhez, ami őket érinti. Fontos, hogy számukra releváns és érthető ismereteket kapjanak. Figyeld meg, mikor nyitott a gyereked a beszélgetésre. Ez lehet utazás vagy főzés közben, lefekvés előtt. Biztosítsd, hogy nyugodtan kérdezhet és nincs rossz gondolat.

9. Legyél tudatában, hogy milyen hatást váltanak ki a szavaid.

Gondold át, mi kell ahhoz, hogy valódi, kétoldalú beszélgetés alakuljon ki, és meghallja a gyereked, amit mondani szeretnél. Segít, ha nem hatalmi pozícióból vagy túlvóan szólsz hozzá. Azért mert egy gyereket védeni és támogatni kell, még nem egy áldozat, ahogy a szülő sem egy hős, akinek meg kell őket menteni. A gyerekek aktív alakítói az életüknek.

10. Nem lehet elég korán kezdeni.

Ne gondold, hogy még nincs kész arra, hogy éljen jogaival, nem értené meg őket, vagy elsőként tanulja meg tisztelni őket. A gyerekek a saját jogaik tiszteletén keresztül tanulják meg mások jogainak tiszteletét. Már óvodás korban is lehet beszélgetni velük saját élményeiken keresztül, később pedig fokozatosan lehet nyitni a fókuszot.

11. A gyerekjog pajzs, nem fegyver.

Beszélgessetek arról, hogy milyen helyzetekben és hogyan tud segíteni, ha ismeri a jogait és mi az, ami nem elvárható ettől. Minden gyereknél számít, hogy megértse a jogait, nem csak akkor, ha törvénybe ütközött követ el.

12. A jog nem alku tárgya.

A gyerekjogok érvényesülése nem jutalom vagy kiváltság, nem függ a kötelességek teljesítésétől, és nem lehet feltételekhez kötni. Minden gyereket egyformán megilletnek, akkor is, ha nem írták meg a házit vagy elkövettek valamit. Ahogy felnőttként akkor is jogunk van büntetni, ha tilosban parkoltunk. Ne fegyelmezz vagy fenyegezz velük, ne arra használd, hogy a gyerek viselkedését szabályozd. Emlékezz arra, hogy a jogaikat nem tőled kapják, tőlük elidegeníthetetlenek.

13. Legyél hiteles!

A gyerekek mintakövetéssel tanulnak. Mutass példát azzal, hogy tiszteled a gyereked jogait, nem ütöd és nem alázod meg, és komolyan veszed a véleményét. A szülőség nem szerep, hanem kapcsolat. Mutasd meg magad, beszélj az érzéseidről, a napodról, a nehézségekről. Könnyebben tud megnyílni a gyereked, ha tud mihez kapcsolódni.

14. Végül ne feledd, sosem késő elkezdni.

Gondold át, hogy mi tart vissza, hogy beszéljess róla a gyerekeddel.

Milyen jogai vannak egy gyereknek?

A gyerekjogok az esélyekről és a gyerekek szükségleteiről szólnak. Azokról az egyetemes feltételekről, amiket minden 18 év alatti számára biztosítani kell ahhoz, hogy testileg, lelkileg, szellemileg egészségesen fejlődjenek. Minden gyereknek ugyanolyan jogai vannak, melyeket az ENSZ Gyermekjogi egyezménye sorol fel. Joguk van például ahhoz, hogy megvédjék őket az erőszaktól, megkülönböztetéstől, hogy figyelembe vegyék a véleményüket és az ő legfőbb érdeküket. Elsősorban a szülők felelőssége, hogy gondoskodjanak a gyerekekről, és segítsenek a jogaik érvényesülésében. Az államnak is mindent meg kell tennie ezért.

Tudj meg többet: www.hintalovon.hu

